

Rolnummer 5771
Arrest nr. 150/2014 van 9 oktober 2014

ARREST

In zake : de prejudiciële vraag over de artikelen 17, eerste lid, en 28, § 1, eerste lid, van het decreet van de Franse Gemeenschap van 4 januari 1999 betreffende de bevorderingsambten en de selectieambten, gesteld door de Raad van State.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en A. Alen, en de rechters J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, P. Nihoul en R. Leysen, bijgestaan door de griffier F. Meersschaut, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging*

Bij arrest nr. 225.719 van 5 december 2013 in zake Nathalie Lambert tegen de Franse Gemeenschap, tussenkomende partij : Nathalie Baar, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 16 december 2013, heeft de Raad van State de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schenden de artikelen 17, eerste lid, en 28, § 1, eerste lid, van het decreet van de Franse Gemeenschap van 4 januari 1999 betreffende de bevorderingsambten en de selectieambten de artikelen 10, 11 en 24 van de Grondwet, in die zin geïnterpreteerd dat de dienstanciënniteit die in aanmerking wordt genomen voor de rangschikking van de kandidaten die houder zijn van brevetten voor vacante of beschikbare betrekkingen van bestuurder geen rekening houdt met de anciënniteit die is verworven door sommige kandidaten die lid zijn van het onderwijzend personeel, in de hoedanigheid van leden van het administratief personeel, en met name met de anciënniteit die is verworven door sommige kandidaten in de hoedanigheid van opsteller ? ».

Memories zijn ingediend door :

- Nathalie Lambert, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. E. Lemmens, advocaat bij de balie te Luik;

- Nathalie Baar;

- de Franse Gemeenschapsregering, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. M. Kestemont en Mr. M. Karolinski, advocaten bij de balie te Brussel.

Memories van antwoord zijn ingediend door :

- Nathalie Lambert;

- Nathalie Baar.

Bij beschikking van 1 juli 2014 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers P. Nihoul en E. Derycke te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen is, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 16 juli 2014 en de zaak in beraad zal worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak op 16 juli 2014 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeshil*

Bij de Raad van State heeft N. Lambert een verzoekschrift ingediend tot vernietiging van een besluit van de Franse Gemeenschapsregering tot benoeming van N. Baar tot bestuurder van het autonoom internaat « Château de Ville » in Ferrières (« IACF ») en van de impliciete beslissing tot weigering van haar aanstelling in die betrekking. De Raad van State is van mening dat de Franse Gemeenschapsregering, door voor de dienstanciënniteit van de verzoekster, berekend met het oog op de in het geding zijnde benoeming in de post van bestuurder, geen rekening te houden met de prestaties die zijn verricht als klerk-typist of als opsteller, artikel 17, eerste lid, van het decreet van 4 januari 1999 betreffende de bevorderingsambten en de selectieambten niet heeft geschonden. Vervolgens gaat hij in op het verzoek van N. Lambert om aan het Hof een prejudiciële vraag te stellen.

III. *In rechte*

- A -

A.1.1. N. Lambert, verzoekende partij voor de Raad van State, voert aan dat zij deel uitmaakt van het lerarenkorps, meer bepaald van het opvoedend hulppersoneel, maar dat zij, gedurende een deel van haar loopbaan, lid is geweest van het administratief personeel. Zij merkt op dat de artikelen 17 en 28 van het decreet van 4 januari 1999 betreffende de bevorderingsambten en de selectieambten beletten dat rekening wordt gehouden met de anciënniteit die zij heeft verworven toen zij deel uitmaakte van dat personeel. Zij besluit hieruit dat die bepalingen de leden van het onderwijzend personeel die een deel van hun loopbaan als lid van het administratief personeel hebben uitgeoefend, anders behandelen dan de personen die hun hele loopbaan bij het lerarenkorps hebben uitgeoefend.

Zij is van mening dat, te dezen, die categorieën van personeel vergelijkbaar zijn, omdat de ambten van klerk-typist en van opsteller taken omvatten die ontegenzeggelijk een pedagogisch element inhouden en in werkelijkheid vergelijkbaar zijn met die welke door een bestuurder van een internaat worden uitgevoerd. Volgens haar verantwoordt derhalve niets dat de artikelen 17 en 28 van het voormelde decreet van 4 januari 1999 geen rekening houden met de anciënniteit die sommige leden van het opvoedend hulppersoneel hebben verworven in de hoedanigheid van opsteller en van klerk-typist.

A.1.2. N. Lambert voegt eraan toe dat het verschil in behandeling niet kan worden verantwoord, temeer daar de twee betrokken categorieën van personen voor dezelfde opleiding hebben moeten slagen en de drie modules hebben moeten behalen van het door de Franse Gemeenschap georganiseerde brevet van bestuurder van een internaat, zodat zij op een vergelijkbare manier zijn opgeleid voor het beroep.

A.2.1. De Franse Gemeenschapsregering herinnert eraan dat de personen die hun ambten uitoefenen binnen scholen van de Franse Gemeenschap niet allen aan hetzelfde statuut zijn onderworpen en niet allen gelijkwaardige ambten uitoefenen. Zij zet uiteen dat de leden van het onderwijzend personeel zijn onderverdeeld in vijf categorieën die afzonderlijk zijn geregeld door twee reglementeringen : enerzijds, het koninklijk besluit van 22 maart 1969 « tot vaststelling van het statuut van de leden van het bestuurs- en onderwijzend personeel, van het opvoedend hulppersoneel, van het paramedisch personeel der inrichtingen voor kleuter-, lager, buitengewoon, middelbaar, technisch, kunst- en normaalonderwijs van de Staat, alsmede der internaten die van deze inrichtingen afhangen en van de leden van de inspectiedienst die belast is met het toezicht op deze inrichtingen » en, anderzijds, het decreet van de Franse Gemeenschap van 12 mei 2004 « tot bepaling van het statuut van de leden van het administratief personeel, het meester-, vak- en dienstpersoneel van de onderwijsinrichtingen ingericht door de Franse Gemeenschap ». Zij leidt hieruit af dat een fundamenteel onderscheid moet worden gemaakt tussen de personeelsleden wier optreden een rechtstreeks contact met de leerlingen veronderstelt en de personeelsleden die slechts een indirect contact met de leerlingen hebben.

A.2.2. De Franse Gemeenschapsregering is van mening dat de redenering van de verzoekende partij voor de Raad van State berust op een verwarring van de statutaire beginselen die van toepassing zijn op de loopbaan van de ambtenaren van de Franse Gemeenschap. Zij merkt op dat de verzoekster tijdens haar loopbaan afwisselend deel heeft uitgemaakt van het onderwijzend hulppersoneel en van het administratief personeel. Zij merkt op dat het gaat om twee onderscheiden statuten die, behoudens een uitdrukkelijke wetsbepaling, hermetisch van elkaar gescheiden zijn. Zij zet uiteen dat de evolutie van de loopbaan van de personeelsleden van het onderwijs gradueel is en steunt op het beginsel van de verworven ervaring, dat inhoudt dat een personeelslid eerst een wervings- en/of selectieambt uitoefent alvorens toegang te hebben tot een bevorderingsambt. Zij onderstreept dat het in het geding zijnde ambt van bestuurder een bevorderingsambt is dat wordt uitgeoefend door het opvoedend hulppersoneel en is geregeld bij het koninklijk besluit van 22 maart 1969 waarbij het statuut van de leraren wordt vastgesteld en dat bijgevolg alleen de personeelsleden die reeds beschikken over ervaring als lid van het opvoedend hulppersoneel in een van de in het koninklijk besluit aangehaalde ambten, tot die post kunnen toetreden.

A.2.3. De Franse Gemeenschapsregering zet uiteen dat het ambt van bestuurder van een onderwijsinrichting vaststaande opvoedkundige, pedagogische en relationele bekwaamheden vereist ten aanzien van de leerlingen, de ouders en het personeel van de inrichting. Zij onderstreept dat de leden van het administratief personeel geen dergelijke kwaliteiten of bekwaamheden moeten hebben. Zij preciseert dat, daarentegen, een continuïteit bestaat tussen de taken die worden toevertrouwd aan de studiemeester-opvoeder en die welke de bestuurder moet uitvoeren, hetgeen verklaart dat het ambt van studiemeester-opvoeder toegang verleent tot dat van bestuurder.

Zij voegt nog eraan toe dat, eveneens ten aanzien van het administratief personeel, alleen de dienstanciënniteit die de ambtenaar heeft verworven als lid van die personeelscategorie in aanmerking wordt genomen voor de evolutie van zijn loopbaan. Zij besluit hieruit dat het coherent is de ambtenaren verschillend te behandelen naar gelang van de personeelscategorie waartoe zij behoren.

A.3.1. N. Baar, tussenkomende partij voor de Raad van State, voert aan dat het administratief statuut van het administratief personeel en van het werkliedenpersoneel van de scholen en het administratief statuut van het onderwijzend personeel losstaan van elkaar en dat in beide loopbanen objectieve verschillen bestaan die verantwoord zijn dat de anciënniteit die in het ene statuut wordt verworven, niet wordt gevaloriseerd in het andere. Zij voegt eraan toe dat, aangezien het administratief personeel geen toegang heeft tot de selectie- en bevorderingsbetrekkingen in de loopbaan van het onderwijzend personeel, men niet inziet hoe zou kunnen worden verantwoord dat rekening wordt gehouden met de anciënniteit die in het ambt van het administratief personeel is verworven om de dienstanciënniteit te berekenen die vereist is om toegang te krijgen tot de bevordering in de loopbaan van het onderwijzend personeel.

A.3.2. De tussenkomende partij is van mening dat de volstrekte afscheiding tussen beide loopbanen wordt verantwoord door het feit dat de twee categorieën van personeel zijn belast met volkomen onderscheiden taken en opdrachten, waarbij de enen opvoedkundige en onderwijsopdrachten uitvoeren en de anderen logistieke en administratieve opdrachten. Zij onderstreept eveneens dat het bezit van een pedagogische titel niet vereist is om toegang te hebben tot de ambten van het administratief personeel.

A.4. N. Lambert antwoordt de Frans Gemeenschapsregering en N. Baar dat de vraag niet in *abstracto* moet worden onderzocht, maar dat men zich moet buigen over het onderscheid tussen de ervaring die wordt verworven in een ambt van lid van het opvoedend hulppersoneel en de ervaring die wordt verworven in een ambt van lid van het administratief personeel, te dezen dat van klerk en van opsteller, in het licht van de inhoud van het in te vullen ambt, namelijk dat van bestuurder van een internaat van de Franse Gemeenschap. Zij voert aan dat zij een opleiding heeft gevolgd van lid van het opvoedend hulppersoneel en dat zij haar loopbaan heeft aangevat als studiemeesteres-opvoedster. Zij preciseert dat, hoewel zij daarna een ambt van klerk en vervolgens van opsteller heeft uitgeoefend, in tijdelijke ambten, zij dat heeft gedaan om een betrekking te behouden, hetgeen haar nu benadeelt. Zij geeft een gedetailleerd overzicht van de taken die zij in die ambten moest vervullen en voert aan dat die duidelijk pedagogische bekwaamheden vereisten. Zij is van mening dat *in concreto* blijkt dat de ervaring die wordt verworven in de hoedanigheid van lid van het administratief personeel, net als de ervaring die wordt verworven in de hoedanigheid van lid van het opvoedend hulppersoneel relevant zijn voor het bepalen van de verworven ervaring en dus van de vereiste anciënniteit voor de rangschikking van de kandidaten voor het ambt van bestuurder.

Zij besluit dat de Franse Gemeenschapsregering en N. Baar op kunstmatige wijze uiteenzetten dat het gaat om twee onderscheiden en volstrekt van elkaar gescheiden categorieën, waarbij die volstreekte scheiding precies het onderwerp van de prejudiciële vraag is.

A.5. N. Baar antwoordt dat niet kan worden aanvaard dat van een bijzondere situatie, namelijk die van de verzoekende partij voor de Raad van State, een algemene regel wordt gemaakt, en dat het volgen van de argumentatie van de verzoekende partij ertoe zou leiden het individualiseren van de statutaire regels te aanvaarden. Zij voegt eraan toe dat, in elk geval, de elementen die de verzoekende partij aanvoert om haar standpunt te illustreren volgens hetwelk de door haar verworven ervaring als nuttig moet worden beschouwd, weinig bewijskrachtig en weinig relevant zijn.

- B -

B.1.1. Aan het Hof wordt een vraag gesteld over de artikelen 17, eerste lid, en 28, § 1, eerste lid, van het decreet van de Franse Gemeenschap van 4 januari 1999 betreffende de bevorderingsambten en de selectieambten (hierna : het decreet van 4 januari 1999).

Artikel 17, eerste lid, van het decreet van 4 januari 1999 bepaalt :

«De berekening van de dienstanciënniteit bedoeld in dit hoofdstuk alsook in de artikelen 27 en 28 wordt verricht volgens de volgende regels :

1° de werkelijke diensten geleverd als tijdelijke en prioritaire tijdelijke, in een ambt met volledige dagtaak, tellen voor een anciënniteit gelijk aan het aantal dagen gerekend vanaf het begin tot het einde van de periode van doorlopende activiteit, met inbegrip van het ontspanningsverlof alsook het winter- en krokusverlof, indien deze in die periode begrepen zijn; dit aantal dagen wordt met 1,2 vermenigvuldigd;

2° de werkelijke diensten geleverd in een andere hoedanigheid dan tijdelijke, in een ambt met volledige dagtaak, worden in kalendermaanden gerekend en de diensten die zich niet over de hele maand strekken worden weggelaten;

3° de in aanmerking komende diensten gepresteerd tijdens de maand waarin het personeelslid voor de eerste maal is aangesteld in een andere hoedanigheid dan tijdelijke, worden geacht als tijdelijke gepresteerd te zijn;

4° de werkelijke diensten geleverd in een ambt met onvolledige dagtaak die ten minste de helft van het aantal uren bedraagt vereist voor het ambt met volledige dagtaak worden op dezelfde wijze in rekening genomen als de diensten geleverd in een ambt met volledige dagtaak;

5° het aantal dagen verworven in een ambt met onvolledige dagtaak, dat de helft van het aantal uren vereist voor het ambt met volledige dagtaak niet bereikt, wordt gehalveerd;

6° dertig dagen vormen een maand;

7° de duur van de diensten gepresteerd in een of meer ambten met volledige of onvolledige dagtaak die tegelijkertijd werden uitgeoefend, mag nooit de duur van de diensten overschrijden die werden geleverd in een ambt met volledige dagtaak uitgeoefend tijdens diezelfde periode;

8° de duur van de in aanmerking komende diensten die het personeelslid heeft verworven, mag voor een kalenderjaar nooit de twaalf maanden overschrijden ».

Artikel 28, § 1, eerste lid, van hetzelfde decreet bepaalt :

« De Regering verzoekt ten minste om de twee jaar de houders van de brevetten die verband houden met de andere ambten dan deze bedoeld bij de artikelen 9, 13, 15 en 27 zich kandidaat te stellen, waarbij zij worden verzocht de inrichtingen waar zij wensen geaffecteerd te worden nader te bepalen. Deze kandidaten worden gerangschikt volgens hun dienstanciënniteit voor elke gekozen inrichting. Zij worden volgens de volgorde van die rangschikking aangesteld eerst in de vacante betrekkingen en bij gemis in andere beschikbare betrekkingen. De kandidaten mogen geen melding maken van de prioritaire volgorde onder de inrichtingen waar zij wensen geaffecteerd te worden ».

B.1.2. Het decreet van 4 januari 1999 heeft tot doel de wijze van toegang tot de bevorderingsambten (directie) en selectieambten (provisor, onderdirecteur, werkmeester) te wijzigen. In de memorie van toelichting wordt aangegeven dat « de toekenning van een nieuw brevet in de eerste plaats zal steunen op opleidingen » (*Parl. St.*, Parlement van de Franse Gemeenschap, 1998-1999, nr. 274/1, p. 2) die ertoe strekken de bekwaamheden van relationele aard, de pedagogische geschiktheid en ten slotte de kennis van wetgevingen en reglementeringen, alsook de bekwaamheden inzake administratief beheer te ontwikkelen. De kandidaten die die opleidingsmodules hebben gevolgd en zijn geslaagd voor de desbetreffende proeven, zijn houder van een brevet dat hen in staat stelt te solliciteren voor hun aanstelling in de bevorderings- en selectieambten in de inrichtingen van hun keuze.

In de memorie van toelichting wordt in dat verband gepreciseerd dat, « aangezien het brevet tot doel heeft alle kandidaten te kiezen die bekwaam zijn om de ambten uit te oefenen, en geen enkele andere kandidaat, de enige aangewezen rangschikking die van de anciënniteit is » (*ibid.*, pp. 2-3). De anciënniteit speelt dus alleen voor de rangschikking van de houders van een brevet, wanneer verschillende kandidaturen zijn ingediend voor hetzelfde ambt in dezelfde inrichting.

B.2. De Raad van State interpreteert de in het geding zijnde bepalingen in die zin dat de dienstanciënniteit die in aanmerking wordt genomen voor de rangschikking van de kandidaten

die houder zijn van de brevetten voor vacante of beschikbare betrekkingen van bestuurder van een internaat, geen rekening houdt met de anciënniteit die sommige leden van het opvoedend hulppersoneel hebben verworven in de hoedanigheid van lid van het administratief personeel en met name met de anciënniteit die is verworven in de hoedanigheid van opsteller.

Het Hof beantwoordt de prejudiciële vraag in die interpretatie van de in het geding zijnde bepalingen.

B.3.1. De prejudiciële vraag heeft geen betrekking op de relevantie van het criterium van de dienstanciënniteit op zich voor de rangschikking van de kandidaten. Zij betreft uitsluitend het niet in aanmerking nemen, bij de berekening van de dienstanciënniteit, van de anciënniteit die is verworven in de hoedanigheid van lid van het administratief personeel, in het geval van een kandidaat die een gemengde loopbaan heeft, deels als lid van het opvoedend hulppersoneel en deels als lid van het administratief personeel.

B.3.2. In die interpretatie voeren de in het geding zijnde bepalingen een verschil in behandeling in tussen de kandidaten voor een ambt van bestuurder van een internaat die houder zijn van de vereiste brevetten naargelang zij een anciënniteit kunnen aanvoeren die volledig verworven is in de hoedanigheid van lid van het opvoedend hulppersoneel dan wel hun anciënniteit deels hebben verworven in de hoedanigheid van lid van het opvoedend hulppersoneel en deels in de hoedanigheid van lid van het administratief personeel. De eerstgenoemden kunnen hun volledige anciënniteit immers aanvoeren in het kader van de rangschikking van de kandidaten waarin het voormelde artikel 28, § 1, eerste lid, voorziet, terwijl de laatstgenoemden de anciënniteit die zij in de hoedanigheid van lid van het administratief personeel hebben verworven, voor die rangschikking niet kunnen aanvoeren.

B.4.1. Hoewel zij allen ertoe worden gebracht contact te hebben met de leerlingen in de onderwijsinrichtingen waar zij hun ambten uitoefenen, vervullen de leden van het opvoedend hulppersoneel en de leden van het administratief personeel taken en opdrachten die fundamenteel van elkaar verschillen. De leden van het opvoedend hulppersoneel moeten taken met een relationele, pedagogische en opvoedende dimensie vervullen, hetgeen in beginsel niet het geval is voor de leden van het administratief personeel. Hieruit vloeit voort dat de ervaring die de leden van het opvoedend hulppersoneel hebben verworven bij de uitoefening van hun beroep, waardoor zij rechtstreeks in contact staan met de leerlingen en

hun ouders, hen in staat stelt hun bekwaamheden op pedagogisch vlak te ontwikkelen. De taken die worden toevertrouwd aan de leden van het administratief personeel, zelfs als klerk-typist of als opsteller, brengen hen daarentegen in beginsel niet ertoe dezelfde bekwaamheden op pedagogisch vlak te ontwikkelen.

B.4.2. Het ambt van bestuurder van een internaat is een bevorderingsambt dat wordt uitgeoefend door de leden van het opvoedend hulppersoneel en dat met name talrijke contacten met de leerlingen en hun ouders impliceert en pedagogische en relationele bekwaamheden van de houder ervan veronderstelt. Het is niet onredelijk ervan uit te gaan dat hoe meer ervaring wordt verworven in de uitvoering van de taken die toekomen aan het opvoedend hulppersoneel, hoe beter het personeelslid die bekwaamheden heeft kunnen ontwikkelen.

B.5. In die zin geïnterpreteerd dat zij het niet mogelijk maken om bij de berekening van de anciënniteit met het oog op de rangschikking van de kandidaten die houder zijn van brevetten voor een ambt van bestuurder van een internaat, rekening te houden met de anciënniteit die is verworven in de hoedanigheid van lid van het administratief personeel, zijn de in het geding zijnde bepalingen bijgevolg niet zonder redelijke verantwoording ten aanzien van de vereisten van het ambt en het doel van de in het geding zijnde bepalingen.

B.6. Het gegeven dat, in sommige inrichtingen, de leden van het administratief personeel, zoals de klerken-typisten of de opstellers, ertoe worden gebracht talrijke contacten te hebben met de leerlingen en hun ouders, ontnemt de in het geding zijnde bepalingen, geïnterpreteerd zoals in B.2 wordt aangegeven, niet hun redelijke verantwoording, aangezien niet is aangetoond dat die contacten het de betrokken leden van het administratief personeel noodzakelijkerwijs mogelijk maken een ervaring te ontwikkelen die soortgelijk is met die welke de leden van het opvoedend hulppersoneel verwerven bij de uitvoering van de aan hen toevertrouwde pedagogische taken.

B.7. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

In die zin geïnterpreteerd dat de dienstanciënniteit die in aanmerking wordt genomen voor de rangschikking van de kandidaten die houder zijn van brevetten voor vacante of beschikbare betrekkingen van bestuurder geen rekening houdt met de anciënniteit die sommige kandidaten die lid zijn van het onderwijzend personeel hebben verworven in de hoedanigheid van lid van het administratief personeel en met name met de anciënniteit die sommige kandidaten hebben verworven in de hoedanigheid van opsteller, schenden de artikelen 17, eerste lid, en 28, § 1, eerste lid, van het decreet van de Franse Gemeenschap van 4 januari 1999 betreffende de bevorderingsambten en de selectieambten de artikelen 10, 11 en 24 van de Grondwet niet.

Aldus gewezen in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 9 oktober 2014.

De griffier,

De voorzitter,

F. Meersschaut

J. Spreutels